

[Alfred Jensen.]

ting er tvivlsomme — juridisk, får jeg nu at vide — og derfor frafalder de to tillæg, som offentligheden havde regnet med at medlemmerne skulle have. Det har man imidlertid ikke givet tingets medlemmer besked om, det kan man kun læse i pressen, hvor nogle medlemmer af tinget siger, at af ædelmodighed har man givet afkald derpå. Jeg har ikke fremdraget sagen for at diskutere juridiske problemer, men for at få lejlighed til at sige fra angående forhøjelse af vederlaget. Jeg er tilfreds med, at vi har fået problemet diskuteret, og at der altså ikke kan være tvivl angående vor stilling til dette spørgsmål.

Hvad betænkningernes udseende angår, forlanger jeg ikke, at de skal fremtræde som referater af forhandlingerne i udvalget, men det, jeg kunne ønske, og som jeg synes offentligheden må have krav på, er, at betænkningerne bliver mere fyldige, mere oplysende. Det er ikke noget nyt synspunkt hos mig eller hos den kommunistiske gruppe, det er et synspunkt, vi har ført frem før, og et synspunkt, som hele det udvalg, der behandlede den gældende forretningsorden, var enigt om at føre frem. Det, vi frygter for, er, at man ved de ændringer, der her foretages, skal nå frem til betænkninger, der bliver endnu mindre fyldige. At det skal diskuteres, om den gruppe, jeg tilhører, får bedre eller ringere muligheder fremefter for at gøre vore synspunkter gældende, forstår jeg ikke. Spørgsmålet er ikke, i hvilken rækkefølge vi får ordet, eller hvilke muligheder vi har for at udarbejde vore ændringsforslag. Spørgsmålet er, om det, der kommer fra udvalget, er så fyldestgørende og så godt, som det er muligt at gøre det. Jeg vil gerne minde om, hvad jeg sagde ved første behandling, at i visse tilfælde har udvalgets ordførers mundtlige beretning her i salen betydning for forståelsen af den pågældende lov. Jeg understregede sidst, at forståelsen af loven undertiden må ses i forbindelse med de bemærkninger, der fremsættes af forslagsstillerne, og med det, der findes i betænkningen, men også med det, ordføreren har fremført på udvalgets vegne. Det er den tilstand, vi har ønsket bevaret fremefter, og ud fra disse betragtninger kan vi ikke stemme for forslaget.

(Kort bemærkning).

Udvalgets ordfører (Gustav Pedersen): Jeg vil gerne på ny understrege, at meningen med nyordningen er at gøre betænkningerne mere fyldige, og at der fra alle sider er givet tilslutning til den med den motivering, at man ønsker bedre og fyldigere betænkninger. Nu kan man jo ikke vurdere resultaterne af en ændring, før den er trådt i kraft; men skulle det ske, at vi bliver skuffet, kan man tage sagen op igen. Men det, jeg synes er lidt bagvendt i det ærede medlems indstilling, er, at han argumenterer mod forslaget ud fra en tro på, at det, vi får, bliver ringere end det, vi har, skønt alle parter er enige om at prøve at gøre det bedre, end det er. Jeg kan ikke forlange, at det ærede medlem på forhånd skal have særlig god tro til den øvrige del af tinget, men jeg håber, at det ærede medlem vil få en bedre tro, når det, der her foreligger, er trådt i kraft.

(Kort bemærkning).

Alfred Jensen: Hvis det blot gjaldt om at gøre betænkningerne mere fyldige, forekommer det mig, at man kunne have klaret problemet på en helt anden måde.

Når udvalgets ordfører siger, at jeg ikke har ret til at nære tvivl angående virkningen af det, der her foreslås, synes jeg ikke, han har ret. Jeg har henvist til det, der var enighed om i 1953: at betænkningerne skulle være mere fyldige. Seks års erfaring har vist, at det ikke blev tilfældet, og vi nærer frygt for, at det samme vil gøre sig gældende fremefter. Derfor kan vi ikke gå ind for forslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.

Forslaget til ændringer i forretningsorden for folketinget

vedtoges enstemmigt med 109 stemmer; 4 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Første behandling findes i tidenden sp. 1450, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 323).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Udvalgets ordfører (Lars P. Jensen): Under behandlingen af lovforslaget i finansudvalget har mindretallet, venstres og det konservative folkepartis medlemmer, stillet en række spørgsmål til finansministeren forslaget vedrørende. Disse spørgsmål og finansministerens besvarelse er behandlet i finansudvalget, og jeg skal ikke gøre rede for disse spørgsmål, idet mindretallet, som det fremgår af betænkningen, selv vil motivere sin stilling her i salen og under denne motivering fremdrage de spørgsmål, man har rejst i finansudvalget. Jeg kan derfor nøjes med på flertallets, regeringspartienes, vegne at anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Thorkil Kristensen: Under det samråd, vi i finansudvalget har haft med den højtærede finansminister, er der fremkommet en række besvarelser af vore spørgsmål, og disse besvarelser har haft afgørende betydning for vor bedømmelse og stillingtagen med henblik på denne sag. Nu har jeg ikke umiddelbart ret til at røbe, hvad der er sagt i finansudvalget, idet udvalgets forhandlinger ikke er åbne, men jeg vil henstille, at den højtærede finansminister her i tinget på de afgørende punkter gentager, i det omfang det er muligt, de besvarelser af vore spørgsmål, som han har givet under samrådet med finansudvalget, og jeg vil med henblik på dette gentage de vigtigste af spørgsmålene.

For det første: hvad var den effektive rente af det for nylig privatoptagne amerikanske lån? For det andet: hvor stort er det lån, der forhandles om i Schweiz, og hvad er lånebetingelserne? For det tredje: foreligger der planer om andre lån inden for den foreslåede ramme på 200 mill. kr. og i så fald hvilke? For det fjerde: vil staten, hvis der optages lån i udlandet, nedsætte optagelsen af indenlandske lån tilsvarende, eller vil man i dette finansår alligevel søge at låne de i den økonomiske årsoversigt nævnte ca. 225 mill. kr. herhjemme? For

det femte: har finansministeren planer om at søge en rammebevilling efter boligbygge-lovens § 3, og for det sjette: hvad kan der oplyses om de renter, der nu kan opnås af nationalbankens valutatilgodehavender i udlandet?

Disse spørgsmål har været drøftet i finansudvalget, og jeg takker for den besvarelse, vi dér har fået. Jeg beder som sagt om, at denne besvarelse bliver gentaget her i tinget i det omfang, det måtte være muligt, og så vidt jeg kan se, skulle det være muligt i praktisk talt det fulde omfang.

Da tinget altså ikke på nærværende tidspunkt kender enkelthederne i disse besvarelser, må jeg nøjes med i hovedtræk at gengive de resultater, vi er kommet til i vore overvejelser på grundlag af det, vi har fået at vide, og det vil jeg gerne sammenfatte i 2 punkter.

Vort første spørgsmål var dette: pådrager vi os ikke et ret betydeligt rentetab, måske også i en ret betydelig periode, ved at optage et forholdsvis dyrt lån i udlandet og blot lade beløbet indgå i vor almindelige valuta-beholdning, som afkaster en temmelig lav rente? Det var det første hovedspørgsmål, og jeg mener, at jeg har lov til at sige, at det, der er kommet ud af besvarelsen, er dette, at vi vil få et ret betydeligt rentetab, efter mit skøn mindst 2 pct. p. a., formentlig snarest noget mere og vistnok i øjeblikket med stigende tendens. I hvor lang tid vi vil komme til at lide dette rentetab på 2 pct. eller mere om året af det beløb, vi nu låner i udlandet, ved jeg naturligvis ikke, og det vil man heller ikke på et senere tidspunkt kunne sige noget bestemt om. Det kommer nemlig an på, hvor længe man kan sige at de nu lånte penge er en bestanddel af vor valutasreserve. Det vil aldrig, heller ikke på senere tidspunkter, være muligt at sige bestemt, at nu er valutas reserven så og så meget større, end den ville have været, hvis vi ikke havde optaget dette eller disse lån. Men jeg vil skønne, at om alt går vel, om alt går, som vi håber, vil valutas reserven i en betydelig årrække være væsentlig større på grund af dette lån, end den ellers ville have været, og man må derfor regne med, at vi får et rentetab af en ikke ubetrag-

[Thorvil Kristensen.]

telig størrelse gennem en måske forholdsvis lang periode; men noget bestemt vil man aldrig kunne sige.

Det andet hovedpunkt i overvejelserne angik det meget vigtige spørgsmål: hvis vi nu optager et lån i udlandet, vil det så bidrage til at forøge den i forvejen meget betydelige pengeregighed her i landet? Der er jo ingen tvivl om, at dette kan blive tilfældet. Når staten låner et beløb i udlandet, sælger den fremmede valuta til nationalbanken og dermed i øjeblikket afdrager på sin gæld i nationalbanken, er der en rent statsfinansiell begrundelse, som kan anføres for, at så kan man nøjes med at låne mindre her i landet, og man kan måske også mene, at så kan man bedre forsvare at give flere penge ud fra statskassen.

Vi har derfor forsøgt under samrådet med den højtærede finansminister at få klarhed over, hvad der er regeringens tanker i så henseende, om vi kunne få en garanti for, at dette lån ikke direkte eller indirekte vil komme til at tjene til forøgelse af pengeregigheden. Jeg kan, som jeg sagde før, ikke i enkeltheder gentage, hvad den højtærede finansminister svarede os, men jeg kan sige, at det ikke er lykkedes os at opnå noget, som vi anser for en garanti.

Hvad angår spørgsmålet om, hvor store beløb den højtærede finansminister tænker sig at optage som lån her i landet, f. eks. i den resterende del af dette finansår, hvor mange statsobligationer man tænker sig at sælge, gav den højtærede finansminister visse antydninger, men de var af en foreløbig og ubestemt karakter, og nogen garanti for, at der ikke bliver en formindskelse i oplåningen her i landet som følge af det nye statslån, har vi ikke kunnet få.

Mere direkte vil jeg gerne beklage, at vi ikke har kunnet få noget tilsagn vedrørende boligbyggerilovens § 3. Jeg skal ikke nu genoptage den debat, vi havde herom ved første behandling, men kun sige, at vi har prøvet, om vi i finansudvalget

kunne få en garanti for, at man ikke ville forsøge at få en rammebevilling i dette finansår, at man ikke ville benytte regeringens flertal dertil. En sådan garanti har vi ikke kunnet få, og der vil altså på et eller andet tidspunkt i finansårets løb, måske i sommer, når folketinget ikke er inde, kunne ske det, at den højtærede finansminister kommer til finansudvalget og ved hjælp af regeringens flertal sikrer sig en bevilling, som han så kan benytte til opkøb af statsobligationer og derved i virkeligheden til en yderligere forøgelse af den i forvejen meget store pengeregighed. Det kan jo ikke nægtes, at pengeregigheden er meget stor, så stor, at den er en fare for den økonomiske stabilitet; der er allerede visse inflationstendenser i gang, og vi må frygte, at der kommer flere i sommerens løb.

Da vi altså ikke har kunnet få de fornødne garantier på disse områder, må vi bedømme stillingen sådan, at for det første vil optagelsen af dette lån kunne påføre Danmark et ret betydeligt rentetab i en ret lang tid, og for det andet er der en betydelig mulighed for, at dette låns optagelse indirekte kan bidrage til en yderligere forøgelse af den meget store pengeregighed i landet og derved i virkeligheden blive til økonomisk skade for landet i stedet for til fordel for det, hvilket jo skulle være hensigten med det.

Af disse grunde kan vi ikke medvirke til gennemførelse af dette lovforslag, men vil stemme imod ved tredje behandling.

Poul Claussen: Ved første behandling af det foreliggende lovforslag gav jeg udtryk for mit partis betænkelighed ved at give bemyndigelse til optagelse af et nyt stort statslån, kort efter at det amerikanske lån var vedtaget her i tinget. Disse betænkeligheder er ikke blevet mindre efter lovforslagets behandling i finansudvalget.

De muligheder, der efter den højtærede finansministers oplysninger foreligger bl. a. med hensyn til renter af de nye lån, den

[Poul Clausen.]

sandsynlige rente, vil jeg hellere sige, som skulle ligge nogenlunde på højde med eller i hvert fald kun lidt under den for det amerikanske lån fastsatte, kan ikke siges at være særlig tillokkende, især ikke sammenholdt med forrentningen af nationalbankens valutatilgodehavender i udlandet.

Den relative tillid til Danmarks økonomiske stilling i den nærmeste tid, som de foreliggende lånemuligheder synes at rumme, og som muligvis kan medføre, at flere lånetilbud vil vise sig, må efter mit partis opfattelse ikke ganske negligeres, men bør på den anden side ikke medføre, at vi dækker os ind i et, kunne jeg sige, overdrevent omfang, især ikke når vi med vore nuværende valutaressourcer vil være i stand til ved en fornuftig økonomisk politik at fastholde den nævnte tillid i et omfang, som det ikke har været muligt for os i vel de sidste 20-30 år.

Det lader sig ikke bestride, at der er stor pengeregighed herhjemme i øjeblikket, så stor, at indskyderne i nationalbanken kun opnår en højst beskeden rente af deres tilgodehavender, og da denne overflod for en væsentlig del består af indlån fra erhvervslivet, som der kan disponeres over med kort varsel, er disse penge faktisk mere flydende i dag end i lange tider forud, hvilket måske kan betragtes som en god omstændighed i den forstand, at det virker befordrende for en stigning i aktiviteten bl. a. på byggeriets område, men som samtidig efter mit partis opfattelse rummer fare for en overaktivitet med unødvendige og uheldige følger i form af øget inflation, og hvad dertil hører.

Nu ser jeg i dag i dagspressen, at den høje regering agter at foretage visse indskrænkninger i aktiviteten på de områder, som den har herredømme over. Det er én sag, men skulle regeringen og den højtærede finansminister herefter under den videre udvikling blive tilskyndet til i egentlig pengeopsugningshensigt at udbyde indenlandske statslån i overensstemmelse med det mål, der blev sat i den økonomiske årsoversigt, kan vi komme i den situation, at staten ligger med sammenlagt meget betydeligere midler, end der i øjeblikket er anvendelse for, og det er en situation, som

vi af flere grunde nødig ser den højtærede finansminister i.

Mit parti kan derfor ikke medvirke til gennemførelse af det foreliggende lovforslag, men vil ved tredje behandling stemme imod det.

Alfred Jensen: Jeg har allerede givet udtryk for den kommunistiske gruppes stilling til lovforslaget. Vi har naturligvis ved dette som ved andre lovforslags behandling været interesseret i at se, hvad der fremkom under udvalgsarbejdet. Men jeg må jo sige, at hvis den betænkning, der her foreligger, skal være et mønster for de fremtidige fyldige betænkninger, kan jeg ikke se, at der er nogen udvikling; tværtimod. Denne betænkning er lige så lidt oplysende som den tillægsbetænkning, jeg omtalte under forrige sag på dagsordenen. Der blev ganske vist før aflagt en mundtlig beretning fra udvalget, men den kan ikke have været fyldestgørende, da ordføreren for venstre, det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen, jo bad den højtærede finansminister om at give tinget de oplysninger, han havde givet i finansudvalget. Jeg håber, det vil ske, så tingets medlemmer kan blive delagtiggjort i det, finansudvalgets medlemmer har fået at vide. Jeg vil ikke tro, det ændrer noget i vor indstilling, men jeg vil lytte andægtigt til, hvad den højtærede finansminister nu vil sige.

Finansministeren (Kampmann): Jeg vil gerne takke finansudvalgets flertal, fordi det vil være med til at gennemføre dette lovforslag, og jeg beklager, at man fra de konservatives og venstres side ikke mener at kunne medvirke til lovforslagets fremme, men endog vil stemme imod det.

Nu har tingets ærede medlemmer hørt argumentationen, og jeg skal prøve ikke alene at gengive og fortsætte den diskussion, vi havde i finansudvalget, men også at kommentere nogle af de bemærkninger, der er blevet fremsat, særlig af det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen. Da mit diskussionsindlæg i finansudvalget var mundtligt, må jeg gengive det, så godt jeg kan erindre det.

Det første spørgsmål var, hvor høj

[Finansministeren.]

renten havde været af det private lån i USA. Dette spørgsmål har jeg allerede besvaret her i tinget med, at det afhænger noget af, hvorvidt tilbagebetalingen foregår over opkøb eller ved udtrækning, men renten ligger imellem 6,10 og 6,34 pct. Jeg gjorde allerede her i tinget opmærksom på og har gentaget i finansudvalget, at dette private lån må ses i sammenhæng med det lån, vi samtidig fik i den internationale bank, hvor renten var $5\frac{3}{4}$ pct., således at den samlede rente af disse to lån har ligget omkring 6 pct.

Dernæst spurgte man i finansudvalget, hvor stort det lån var, der forhandlede om i Schweiz. Dette spørgsmål blev også berørt ved første behandling. Jeg kan kun sige, at størrelsesordenen er 60 mill. schweizerfrancs, men skulle der vise sig muligheder for et større lån, kan jeg ikke afvise, at vi vil tage imod et sådant tilbud. Jeg vil dog gerne her sige det samme, som jeg gjorde gentagne bemærkninger om ved første behandling, at det må afhænge af de betingelser, der bliver budt os.

Herigennem har jeg også besvaret spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger planer om andre lån inden for den foreslåede ramme på 200 mill. kr.; det må ganske afhænge af det tilbud, der bliver os forelagt.

Så er der det, som vel kan siges at være kernepunktet i hele diskussionen, og som jeg om lidt skal vende tilbage til, nemlig problemet om, hvorvidt den udenlandske lånoptagning vil påvirke den indenlandske lånoptagning. Med hensyn til dette punkt har jeg i finansudvalget sagt og vil gerne gentage her, at det må afhænge af den økonomiske udvikling herhjemme og ikke af, hvorvidt vi optager et i forhold til vor samlede økonomi så ringe lån som 60 mill. kr.

Endvidere har man i finansudvalget diskuteret, hvorvidt jeg havde planer om at søge en rammebevilling efter boligbygge-lovens § 3. Jeg har ikke diskuteret det juridiske problem, der blev draget frem under lovforslagets første behandling, men vi har diskuteret hele den økonomiske baggrund for nødvendigheden af dette lån. Derom har jeg sagt — og jeg tror ærligt talt, at det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen ville have svaret det samme som finansminister — at det må afhænge af

den økonomiske udvikling, om der bliver brug for det. Hvis der, som det ærede medlem tror, er udsigt til fortsat betydelig pengeregighed, så obligationsmarkedet altså ligger fast og kurserne er gode, kan jeg ikke se, der skulle være nogen som helst brug for § 3; men skulle det gå modsat, må vi have mulighed for at tage op til overvejelse, om vi skal anvende paragraffen.

Endelig er der spurgt, hvor høj renten er af nationalbankens valutatilgodehavende i udlandet. Det er blevet oplyst, at satsen varierer særdeles stærkt, men man kan sige, at renten i gennemsnit ligger på omkring 3 pct.

Det ærede medlem hr. Thorkil Kristensen anførte to hovedargumenter for, at partiet venstre ikke kunne gå med til denne udenlandske lånoptagning. Det ene argument var, at der var et rentetab ved at optage lån og lægge det hen til reserverne. Hertil må jeg sige i almindelighed, at der er jo et rentetab ved at holde en valutareserve. Det gælder ikke alene dette lån på 60 mill. kr., det gælder de samlede valutareserver. Men jeg forstår egentlig ikke det ærede medlems pludselige interesse for dette rentetab. Det ærede medlem har gennem mange år foreholdt befolkningen, hvor nødvendigt det er at have en stor valutareserve, og hele det ærede medlems argumentation går jo også ud på, at vi skal beskytte denne store valutareserve. Nu mener det ærede medlem altså øjensynlig, at denne reserve er ved at blive noget for stor. Det kan godt være et synspunkt, men jeg har ikke hidtil opfattet det ærede medlems argumentation på den måde. Det koster noget at holde sig likvid; det koster for samfundet, det koster for staten. Dengang det ærede medlem var finansminister og optog betydelige statslån af hensyn til den økonomiske situation, påførte det ærede medlem staten en meget væsentlig renteudgift. Jeg har meget sjældent anvendt denne væsentlige renteudgift som argumentation, for jeg mener, det er den økonomiske situation i samfundet som helhed, der må være afgørende, og ikke, hvorvidt man har en mindre renteudgift i denne forbindelse.

Det andet hovedsynspunkt, det ærede medlem har fremført, er, at hvis vi optager dette lån, kan pengeregigheden her i landet blive større. Det kunne ske indirekte ved,

[Finansministeren.]

at staten af den grund lånte mindre i markedet. Må jeg hertil sige, at naturligvis kan der ligge statsfinansielle betragtninger bag et indenlandsk oplån, men det, der må være afgørende for et indenlandsk oplån — sådan var det også, dengang det ærede medlem var finansminister — må altid være, hvorvidt pengemængden i samfundet er tilstrækkelig eller ej, og ikke om man låner 60 mill. kr. eller ej. Det sagde jeg i finansudvalget, og jeg havde ærlig talt indtrykket af, at det ærede medlem var enig med mig i, at dette måtte være afgørende.

Jeg kan derfor kun beklage, at man fra oppositionens side ikke vil være med til det foreslåede lån, men det er der ikke noget at gøre ved.

Thorkil Kristensen: Jeg takker den højtærede finansminister for hans besvarelse af de spørgsmål, jeg har stillet. Der var dog, så vidt jeg hørte, et par af spørgsmålene, som ikke blev besvaret. Det er muligt, de ikke kan besvares fuldt ud her, men jeg vil dog gerne, om den højtærede minister i det omfang, det er muligt, vil sige noget om dem her.

Jeg spurgte om, hvilke lånebetingelser der kunne ventes på det eller de lån, vi kan optage i Schweiz. Jeg ville gerne, om det var muligt, at der kunne antydes noget om dette, om lånets længde og specielt om den effektive rente. Det ville også have sin interesse at få lidt nærmere at vide om de renter, vi opnår af nationalbankens valutatilgodehavender i udlandet, da det jo er disse tilgodehavender, der sandsynligvis bliver større, hvis vi nu optager et lån i udlandet.

Jeg skal så gøre et par bemærkninger til det, den højtærede finansminister nu har sagt.

Den højtærede finansminister mente, at jeg som finansminister ville have svaret, ligesom han nu har svaret vedrørende boligbyggelovens § 3. Man kan aldrig sige, hvad man ville have gjort i en anden situation, men så vidt jeg kender mig selv, er jeg temmelig sikker på, at der ikke ville være kommet nogen § 3 i boligbyggeloven, hvis jeg havde været finansminister. Jeg synes egentlig også, det fremgik af mine udtalelser sidste efterår og nu ved første behandling,

at jeg mente, det var forkert, at man skabte den uklarehed omkring vor pengepolitik, som § 3 har skabt ved, at vi nu har både en nationalbank og et finansministerium, som med to forskellige målsætninger kan operere på vort obligationsmarked. Jeg mener derfor, at det ville have været rigtigt, om denne § 3 ikke var blevet vedtaget, og nu da den er vedtaget, mener jeg, at det rigtigste ville være, at den ikke blev udnyttet. Jeg er temmelig sikker på, at hvis jeg var finansminister i dag, ville jeg afgive en erklæring om, at jeg ikke agtede at udnytte den. Jeg tror, at finansministeriet vil være i stand til at tale sig til rette med nationalbanken om de eventuelle begrænsede aktioner, der måtte være nødvendige for at sikre de nye obligationstyper en god start.

Jeg er naturligvis enig med den højtærede finansminister i, at spørgsmålet om, på hvilket tidspunkt og i hvilket omfang man skal optage lån på det hjemlige marked, må bedømmes ud fra en almindelig vurdering af vor økonomiske situation. Når jeg gerne ville have haft bedre garantier, end vi har kunnet få, kan jeg godt se det vanskelige i det ud fra den højtærede ministers synspunkt. Når jeg alligevel har lagt vægt derpå, er det, fordi jeg er noget betænkelig ved de synspunkter, den højtærede finansminister på dette område har gjort gældende, idet han synes, så vidt jeg kan skønne, at tage temmelig let på de eventuelle konsekvenser af den pengeregighed, vi har i øjeblikket. Jeg tænker her særlig på den kronik i Dagens Nyheder, som den højtærede finansminister nylig har skrevet, og hvori han efter min mening tog overmåde let, og alt for let, på problemet om sortbørs-lønninger og sortbørsavancer som følge af det store efterspørgselspres, vi er ved at komme ud for.

Det er jo rigtigt, at der blev optaget store lån i 1951-53, men det var indenlandske lån, og man vil derfor ikke kunne sige, at de har påført Danmark noget rentetab. Det kan man derimod sige, når det er udenlandske lån, vi optager, og vi anvender pengene til anbringelse i en lavt forrentet valutareserve. Hvor stor valutareserven skal være, kan man jo altid overveje, og jeg ser gerne, at den er stor. Jeg vil på den anden side sige, at når den har den størrelse, den har i øjeblikket, synes jeg nok, man bør over-

[Thorkil Kristensen.]

veje, om man ikke burde søge noget af den anbragt lidt fastere i udlandet for at få en højere rente end den, man får i øjeblikket. Jeg kan oplyse, at undersøgelser og overvejelser af den art allerede var fremme i den daværende regering, da der var en vis fremgang i valutabeholdningen i 1953, og da var valutabeholdningen jo væsentligt mindre end nu. Jeg kan ikke se bedre, end at en optagelse af forholdsvis dyre lån i udlandet, som blot bliver anvendt til forøgelse af en i forvejen ret stor valutabeholdning og med et kontant rentetab af betydelig størrelse, er en uheldig foreteelse.

Finansministeren (Kampmann): Vedrørende lånebetingelserne kan der ikke oplyses mere. Jeg kan bl. a. henvise til det lån, Kjøbenhavns Telefon Aktieselskab nylig har optaget i Schweiz. Jeg vil ikke tro, at vi vil låne dyrere, end de har gjort.

Det ærede medlem har øjensynlig overhørt min oplysning om, at valutatilgodehavender i nationalbanken blev forrentet med omkring 3 pct.

Vedrørende § 3 hørte jeg, at det ærede medlem mente, at der var mulighed for at tale sig til rette med nationalbanken om de aktioner, der eventuelt kunne blive nødvendige. Jeg håber også, det vil være tilfældet.

Det ærede medlem syntes, at jeg specielt i en kronik i Dagens Nyheder havde taget lidt for let på spørgsmålet om pengereguleringen. Jeg mener, at det ærede medlem har fæstet sig lidt for stærkt ved mine betragtninger omkring sortbørs lønningerne. Jeg gjorde blot opmærksom på i kronikken, at i problemet omkring sortbørs lønningerne var der to parter, både de, der modtog lønnen, og de, der gav den. Men jeg synes altså ikke, det ærede medlem kan sige, at regeringen som helhed tager let på spørgsmålet. De aktioner, der blev foretaget allerede i begyndelsen af året og fortsat sker for at holde beskæftigelsen inden for den kapacitet, vi har, ligger regeringen overmåde meget på sinde.

Jeg forstår — og jeg kan kun sige, at det undrer mig — at spørgsmålet om rentetabet er ligesom et afgørende punkt for det ærede medlem. De 60 mill. kr., der her er tale om, udgør ikke en måneds bevægelse

i vor valutareserve. Derimod kan vi ikke være uenige om den hovedbetragtning, at nationalbanken til enhver tid må søge at få valutareserven forrentet så godt som muligt.

(Kort bemærkning).

Thorkil Kristensen: Mine bemærkninger om nationalbanken angik ikke administrationen af § 3, men administrationen af obligationsmarkedet i det tilfælde, at vi ikke havde denne § 3. Det, jeg søgte at gøre gældende, var, som det også blev fremhævet i nationalbankens brev til det daværende udvalg, at vi uden denne § 3 udmærket kunne have fået sådanne arrangementer med nationalbanken, at obligationsmarkedets stabilitet kunne sikres i det omfang, det var forsvarligt under hensyn til landets almindelige økonomi.

Når den højtærede minister nu siger, at regeringen i al almindelighed har vist en betydelig omsorg for ikke at få en for stor aktivitet, er det jo en vurderingssag. Jeg er ikke helt enig deri. Jeg beklager f. eks., at det ikke lykkedes os i finansudvalget at overtale den højtærede boligminister til at indskrænke de beføjelser, han har bedt om i henhold til de nye boliglove. Vi forsøgte inden for den gældende lovs rammer at lede administrationen i retning af større forsigtighed, men blev afvist.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændringer i lov om distriktsjordemødre.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 2337, fremsættelsen i tidenden sp. 4250).